

EL NUCLI DEL MISSATGE DE JESÚS: EL PARENOSTRE

FRA JOSEP MANUEL VALLEJO

Quin és el desig fonamental de Jesús? ¿Quin és l'objectiu de la seva vida i de la seva acció? Que Déu ho sigui tot. Que Déu sigui l'absolut de la nostra vida com ho és de la d'Ell. El Shemà: "Escolta Israel, el Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'Únic, estima el Senyor amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb totes les forces" (Dt 6,4-5), que era la pregària ordinària del jueu piadós, resumeix molt bé el gran desig de Jesús que es troba condensat en el Parenostre: que Déu sigui Déu; que sigui el tot de la nostra vida.

La paraula amb què comença el Parenostre és "Abbà". Totes les pregàries jueves començaven amb una introducció lloant Déu, enaltint-lo, i després seguia el cos de l'oració. Al Parenostre no hi ha introducció: "Abbà", ja està tot dit. Déu és Pare, i això és nou en la història d'Israel i en la història de les religions. A Déu mai ningú no s'ha atrevit a dir-li Pare, en el sentit d'íntim, de proper, d'entranyable. "Abbà" es una exclamació sòbria, nua, condensada, parca. Jesús és un home sobri. Les nostres pregàries acostumen a ser barroques. Les del temps de Jesús eren molt llargues i enfardegades. Jesús diu: "Pare, santifica el teu nom", que el teu nom sigui sant, mostra't com a sant; "que vingui el teu Regne". A la Bíblia, el nom de Déu és Ell en tant que es manifesta. "Santifica el teu nom" i "vingui el teu Regne", són la mateixa idea amb expressions diferents.

Estem parlant de la versió breu, de Lluc 11,2-4, més sintètica, més lapidà-

ria. La de Mateu 6,9-13, és més llarga. El gran desig que Déu sigui Déu conforma la primera part del Parenostre, en primera persona. A la segona està el "nosaltres". ¿Què demanem? ¿Què ens diu Jesús que demanem? L'essencial per a la vida: el pa físic, el pa de la Paraula, el pa de l'Eucaristia, i el perdó. I, en tercer lloc, "no ens deixis caure en la temptació". Aquestes tres coses són les úniques i essencials que necessitem per viure i, per això, Jesús ens invita a demanar-les.

Els deixebles demanen a Jesús “ensenya'ns a pregar”. No li diuen “ensenya'ns una pregària”, com feien els altres rabins o Joan el Baptista, que ensenyaven una fórmula de pregària. Jesús no ensenya una fórmula, entre altres coses perquè en tenim dues, ja que a Joan 17 també n'hi ha una altra. Quan Jesús fa la gran pregària abans de morir diu: “Pare, ha arribat l'hora. Glorifica el teu Fill perquè el teu Fill et glorifiqui. La vida eterna és que et coneguim a Tu, únic Déu veritable, i a aquell que Tu has enviat, Jesucrist. Jo t'he glorificat a la terra, duent a terme l'obra que m'havies encomanat. Ara glorifica'm Tu, Pare, al teu costat, amb la glòria que jo tenia vora teu abans que el món existís” (Jn 17,1-5). Això és similar a “santifica el teu nom” del Parnostre. Santifica i glorifica són sinònims. I a Joan 12, poc abans de la Passió, Jesús diu: “Ha arribat l'hora, el Fill de l'Home serà glorificat. Pare, glorifica el teu nom”. Jesús no ens dóna una fórmula de pregària sinó que ens ensenya a pregar, ens ensenya un estil, una actitud, uns continguts fonamentals per pregar.

Un antic savi deia: “Digues-me com preguntes i et diré qui ets”, és a dir, “digues-me què tens al cap i et diré què faràs”, d'aquí la importància d'ensenyar a pregar i ensenyar què hem de dir en la pregària, perquè el que tenim al cor i al cap després ho posem en obra. Per això, Jesús ens ensenya a demanar. Podria ensenyar a lloar, però no. Fora de la gran exclamació de l'inici, “Pare”, “Abbà”, tota la resta són peticions. Jesús vol que demanem. Però si en la mateixa introducció al Parnostre diu que no hem de xerrar massa perquè el Pare ja sap què necessitem, si ho sap, ¿per què ens fa demanar? Perquè pregar demanant ens fa pobres, ens fa romandre en el que som. Perquè som pobres, el que passa és que no ho volem saber, i ho tenim molt dissimulat i justificat, però ho som. Si Jesús ens dóna paraules de petició fonamentals,

és per demanar l'essencial. Per viure no necessitem res més que el que demanem en el Parnostre.

Rerefons jueu

La pregària de Jesús està inspirada en l'oració jueva. A la sinagoga es resava una oració, el Qaddis, després de cada moment important de la litúrgia, i també en l'oració personal. Diu així: “Que sigui engrandit i **santificat** el seu gran nom en el món que ha creat segons la seva voluntat; i que estableixi **el seu Regne** en vida vostra i en els vostres dies, en vida de tota la casa d'Israel, aviat i en un temps proper”¹. I Jesús diu: “Santifica el teu nom i vingui el teu Regne”. És lapidari, sobri, no diu una paraula de més, i això té unes grans conseqüències espirituals. Nosaltres, i els jueus i els pagans del temps de Jesús, acostumem a fer xerrameca. Jesús parla poc, però quan parla diu coses essencials. Nosaltres teníem a Arenys un freret, fra Pere, un santet, un home de pregària, rude —perquè havia estat llenyataire al Montseny—, treballava a l'horta, era un home de profunda oració, i normalment romania callat. Molt cordial, molt carinyós, molt proper, però silenciós. Ara, quan fra Pere parlava, tots quedàvem bocabadats perquè el que deia era or pur. Les seves paraules eren pastades en el silenci, la reflexió, en la pregària, en el seny, i això és el contrari de la nostra cultura, de la xerrameca i, per tant, de la superficialitat i la buidor. I quan més parles, més buidor. I la gent parla per tapar la buidor i el neguit que té a dintre. Això Jesús s'ho carrega, no va per aquí. A la versió del Parnostre de Mateu, es critica molt això, perquè diu: “Quan pregueu no parleu per parlar, com fan els pagans, que es pensen que

1. A.C.AVRIL i D.DE LA MAISONNEUVE, *Oraciones Judías*, Verbo Divino 1990, p. 41.

amb la seva xerrameca seran escoltats”. Aquest no és un tema secundari. Jesús és un home lapidari en les seves paraules, breu. I nosaltres, quan organitzem actes litúrgics, tendim a afegir, a anar afegint textos i paraules. Això és impur. Per pregar no calen massa paraules, cal sinceritat, i amb una simple fórmula repetida llargament es pot pregar molt profundament.

Una darrera consideració. La gran experiència de Jesús en relació a Déu és la de ser Fill: “Aquest és el meu Fill, el meu estimat, en qui m’he complagut” (Mt 3,17). Aquesta experiència de filiació, d’intimitat, d’ésser estimat incondicionalment pel Pare, és a la que Jesús ens vol convidar. Ens ensenya a ser fills i per això ens fa pregar “Abbà”. El que tens al cap, al cor i a la boca després es fa en la vida. I això Jesús ho sap. Per això ens dóna paraules denses, profundes i eficaces perquè arribem a ser fills, a ser cristians.

Dues versions

Les dues versions que tenim del Parenostre, una a Mateu 6,9-13 i l’altra a Lluc 11,2-4 són semblants però no iguals. A Mateu hi ha una petició de més (“que es faci la teva voluntat”), per explicitar una mica més les dues anteriors. Al principi,

Lluc diu: “Quan pregueu digueu: Pare”. I Mateu diu: “Pare nostre del cel”. Està explicitant a la seva comunitat una mica més, amb molt d’encert, perquè “Pare” pot donar la impressió, en la cultura a la que s’adreça l’evangelista, que és simplement Pare en el sentit d’intimitat; i no, és pare proper però transcendent, és pare **del cel**. I és pare **nostre**, no pare meu. Aquests matisos que posa Mateu d’una manera molt delicada són molt interessants i per això la tradició cristiana ha agafat la versió de Mateu com a oficial.

El context

El context de l’Evangeli on està situat el Parenostre és molt important. Cada evangelista posa l’accent en funció de la comunitat que té. El context de Lluc és d’oració. A Lluc li interessa moltíssim presentar Jesús com un home que prega. Es retira sovint a la muntanya, quan ha d’escollir deixebles està pregant, quan baixa l’Esperit Sant en el Baptisme Jesús està pregant, quan ha de prendre decisions importants Jesús prega. Li interessa aquest tema potser perquè la seva comunitat no pregava gaire o no pregava bé. A Lluc, el context previ al capítol 11 és molt interessant. Primer posa aquella conversa que té Jesús amb el mestre de la Llei, que li pregunta quin és el manament més important, Jesús li diu: “¿Què llegeixes cada dia? ¿Què recites cada dia?” I el mestre pronuncia el Shemà: “Escolta, Israel, el Senyor és el nostre Déu...” El Shemà està molt a prop del Parenostre, resumeix molt bé el gran desig de Jesús. I després, Lluc posa l’escena de Marta i Maria, com a model de deixeble als peus de Jesús escoltant la Paraula. Lluc està preparant

ja l'actitud del deixeble i de la pregària. ¿I què li diu Jesús a Marta? “Marta, Marta, estàs ocupada i neguitosa per moltes coses quan només n’hi ha una de necessària”. Aquest és el pròleg del Parenostre. Només hi ha una cosa necessària: la intimitat amb el Pare, perquè qui té intimitat amb el Pare després és amable, solidari i amorós amb els altres. L’única cosa necessària és aquesta, i el Parenostre és un condensat de l’únic necessari.

El context immediat al text del Parenostre és: “Una vegada Jesús pregava en un cert indret i, quan hagué acabat, un dels deixebles li digué: Senyor, ensenya’ns a pregar, tal com Joan en va ensenyar als seus deixebles”. I llavors Jesús diu: “Quan pregueu digueu: Pare, santifica el teu nom, vingui el teu Regne, dóna’ns el pa de cada dia...” (Lc 11,1).

I al final del Parenostre diu: “Si algú de vosaltres té un amic, i aquest el va a trobar a mitjanit i li diu: “Amic, deixa’m tres pans, que un amic meu ha arribat de viatge, se m’ha presentat a casa i no tinc res per a donar-li”, segur que no li respondrà de dins estant: “No m’amoïnis, la porta ja és tancada i tant jo com els meus fills ja som al llit...” (Lc 11,5-7). Recordem que dormen en una única habitació i tots al

terra, per tant, si estàs al fons i has d’obrir, has de trepitjar tothom i despertar-los, per tant, és un enrenou. Però llavors diu Jesús: “Jo us dic: demaneu i Déu us donarà, cerqueu i trobareu, truqueu i Déu us obrirà”. Està exhortant a la pregària pesada. “Perquè el qui demana rep, el qui cerca troba i al qui truca se li obre. ¿Quin pare d’entre vosaltres si el seu fill li demana un peix, en comptes de peix li donarà una serp? Doncs si vosaltres que sou dolents doneu coses bones als vostres fills, molt més el vostre Pare del cel us donarà l’Esperit Sant a vosaltres”. Tot el context del Parenostre en Lluc, tant abans com després, és d’oració, de consells d’oració i d’insistència en l’oració.

El context de Mateu és un altre. Acaba el Parenostre dient: “Perquè si perdoneu als altres les seves faltes, el vostre Pare celestial també us perdonarà les vostres, però si no els les perdoneu, el vostre Pare no us perdonarà les vostres”. ¿Què vol dir això? Posa l’accent en el perdó. Cada evangelista té davant una comunitat amb unes necessitats pastorals determinades i cadascun posa el seu accent; sant Lluc en la pregària i sant Mateu en el perdó. Si mirem en altres llocs de l’evangeli de Mateu, aquest tema li interessa molt. Tot

el capítol 18 gira entorn d'aquest tema (70 vegades 7, l'ovella perduda...); la seva comunitat deuria tenir aquest problema.

El Parenostre està situat al centre del Sermó de la Muntanya. El Sermó de la Muntanya té tres capítols, 5, 6 i 7. Al mig del capítol 6 està el Parenostre. I les paraules "Pare celestial", al llarg del Sermó, apareixen set vegades abans i set vegades després del Parenostre. Aquest tema li interessa molt a sant Mateu: Déu és Pare celestial.

El Sermó de la Muntanya té el següent esquema general. Primer les Benaurances, després les antítesis, "se us va dir però jo us dic". I després hi ha tot el capítol 6, sobre el secret, on es parla de l'almoïna, la pregària i el dejuni. La idea és la de no fer les coses perquè et vegin, sinó en secret, perquè "el teu Pare celestial, que veu en el secret, t'ho recompensarà". Això ho diu perquè s'adreça a judeo-cristians, de cultura jueva. I parla d'hipòcrites, referint-se als fariseus, als massa religiosos. Diu: "Quan pregueu no sigueu com els hipòcrites, que els agrada posar-se drets i parlar a les sinagogues i a les cantonades de les places perquè tothom els vegi. Us asseguro que ja tenen la recompensa. En canvi tu, quan preguis, entra a la cambra més retirada, tanca't amb pany i clau i prega al teu Pare present en els llocs més amagats, i el teu Pare que veu el que és amagat t'ho recompensarà" (Mt 6,5-6). La casa jueva era una cova. A Natzaret era així. Hi havia una sola sala amb una petita habitació que feia de magatzem. "Tanca't allà amb pany i clau, que ningú ho sàpiga, i prega al Senyor en el secret". Aquest és el pròleg. "I quan pregueu, no parleu per parlar, com els pagans: es pensen que amb la seva xerrameca es faran escoltar. No sigueu, doncs, com ells, que bé sap el vostre Pare de què teniu necessitat abans que li ho demaneu. Vosaltres, pregueu així: Parenostre del cel..."

Veiem que segons el context, el Parenostre pren un color o un altre. I podem comprendre les necessitats de la comunitat a qui va adreçada.

Les paraules del Parenostre

Abbà. És una paraula aramea. S'ha conservat en l'evangeli en la llengua original perquè és com Jesús la pronunciava. Abbà és la paraula que adrecen els nens al seu pare. És l'equivalent al nostre papa o papà. Denota total confiança, estar en les mans del Pare. A la nostra cultura això s'identifica amb tendresa, confiança, protecció. Però en la cultura de Jesús no és simplement això, aquest és sols un aspecte. Pensem que la societat del segle I, jueva i romana, és patriarcal, al pare se li deu reverència i obediència. I, aquest aspecte també està dins del terme "Abbà". Una profunda intimitat, una gran confiança i saber-se estimat, però amb gran reverència i disposició a l'obediència.

A les pregàries de Jesús que hi ha a l'evangeli, en totes es conserva aquesta paraula aramea: "Us enalteixo, Abbà, Senyor del cel i de la terra, perquè heu revelat aquestes coses als petits" (Mt 11,25). I a Getsemaní també: "Abbà, si pot ser aparta de mi aquest calze" (Mt 26,39).

Santifica el teu nom.

¿Què vol dir santificar el nom? Nosaltres ho resem en passiva "sigui santificat el vostre nom" però en l'original està en veu activa. El grec diu "santifica el teu nom". Hem dit al principi que aquest és el gran desig de Jesús i és com el pròleg del Parenostre: Santifica el teu nom, que el teu nom sigui sant. El sant és el qui s'assembla més a Déu en criteris i en actituds. El sant és qui estima, qui dona la vida, l'humil, el bo segons el cor de Déu. Santifica el teu nom vol dir: mostra't com a sant, mostra't com a bo, mostra't com el qui ets. Perquè el nom, en la cultura jueva, vol dir l'essència

de la persona. I el nom de Déu es revela en el que fa. El nom de Déu és Déu en tant que es revela actuant. No és l'essència de Déu, que Déu no comunica mai. No el podem conèixer, sempre queda en el misteri. Recordem que a la vocació de Moisès (Ex 3), quan aquest li pregunta quin és el seu nom, Déu pronuncia una frase elusiva "Jo sóc el que sóc", és a dir, que no pots saber el que sóc. A la Bíblia, el nom de Déu és Déu en tant que es manifesta salvant.

A Ezequiel 36,22 el poble està a l'exili, a punt de ser alliberat, i diu Déu a través del profeta: "No ho faig perquè us ho hàgiu merescut, ho faig pel meu sant nom que vosaltres heu profanat". I diu: "**Jo santificaré el meu gran nom** quan us tregui de l'exili i us porti a la vostra terra. Us aplegaré de tots els països i us portaré a la vostra terra. Us donaré un cor nou i posaré un esperit nou dins vostre". Però fixem-nos que clara és l'expressió: "Jo santificaré el meu nom quan us alliberi de l'exili". Santificar el nom vol dir manifestar-se com a

salvador. I primer ser-ho, ser sant. "El seu nom és sant" diu Maria en el Magníficat: "La meua ànima magnifica el Senyor, el meu esperit celebra Déu que em salva, perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa. **El seu nom és sant i l'amor que té als qui creuen en Ell s'estén** de generació en generació" (Lc 1,46-50). El seu nom és sant, vol dir que la seva santedat es manifesta amb l'amor que Ell té pels qui creuen en Ell. En el Magníficat Maria representa el Nou Israel. Recorda les gestes de Déu a l'Antic Testament, que reben la seva plenitud en Maria. Santificar el Nom, mostrar-se com a sant, vol dir manifestar-se com a Salvador.

Vingui el teu Regne.

És una altra manera d'explicar el "santificat". Aquí cal explicar què és el paral·lelisme sintètic. La poesia hebrea sempre és duplicada, els versos van de dos en dos, amb el verset següent s'explicita, es matisa l'anterior. Per exemple: "El seu nom és sant, i l'amor

que té als qui creuen en Ell, està dient el mateix amb dues frases sinònimes. En aquest sentit, “santifica el teu nom” i “vingui el teu Regne” són complementàries. I Mateu encara ho explica més: “Que es faci la vostra voluntat”. Són tres maneres de dir una cosa tan densa que amb una sola frase no es podria.

El Regne de Déu és de Déu, Regne del cel és el Regne on habita Déu. I aquest Regne ha baixat a la terra. És la gran notícia de Jesús, que el Regne del cel ha baixat a la terra amb Ell, no del tot, però ja sí realment. Aquesta és la gran notícia. El Regne no és una construcció nostra ni és quelcom que es fa aquí. El Regne és aquella realitat que irromp amb Jesús, és escatològic, de les darreries, del cel. Quan demanem que el Regne vingui, estem demanant que vingui a nosaltres l'escatologia, la beatitud del cel, la joia del cel aquí a la terra. Estem demanant això: que el cel definitiu vingui a la terra. Ja ha irromput amb Jesús i continua irrompent en la comunitat cristiana, si no ens tanquem a l'acció de l'Esperit Sant, i arribarà en plenitud a la fi dels temps. El Regne ha vingut ja amb Jesús, el Regne ve ara amb el Ressuscitat, a la meua vida, i el Regne vindrà definitivament.

Que es faci la teua voluntat.

És una altra explicació pedagògica, catequètica, pels cristians de Mateu. Com que són jueus, posen molt l'accent en l'ètica. Els catòlics som bastant jueus, posem l'accent en el que hem de fer, en l'ètica, en la moral. I, en aquest sentit, que se'ns inviti a dir que es faci la vostra voluntat és una mica de correcció a aquesta voluntat moral que tots tenim a dintre, especialment els jueus. ¿Què vol dir, doncs, que es faci la voluntat de Déu, que com al cel es faci aquí a la terra? El cel és l'estat en què es fa la voluntat de Déu. Per això, hi ha pau, hi ha cordialitat, hi ha joia. Aquí a la terra, de moment no. Però quan algú fa la voluntat de Déu omple de perfum la comunitat.

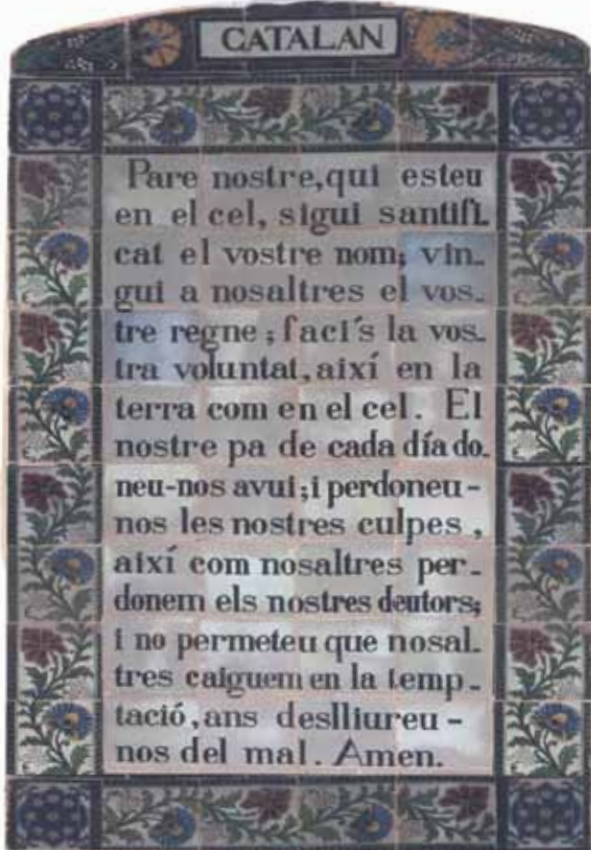
Quan algú, o una petita comunitat, cerca honestament la voluntat de Déu i la fa, el cel es fa present a la terra, perquè el cel és el “lloc” on es fa la voluntat de Déu. És simple, però costa molt. Nosaltres sabem el que hem de fer i volem fer la nostra voluntat. El mateix Jesús a Getsemani ens mostra l'actitud crucificada del cristià. Ell demana que passi aquest calze, que no hagi de beure aquest destí, si pot ser, però “que no es faci la meua voluntat sinó la vostra”. Aquesta és la millor pregària que podem fer: que no es faci la meua voluntat. Quan hi ha desgràcies, dificultats, malalties..., la temptació és dir: “Senyor, treu-me la malaltia”, en lloc de dir: “Dóna'm paciència per aguantar la teua voluntat”. Aquesta hauria de ser la pregària cristiana.

Fins aquí el nucli de les primeres tres peticions, que sintetitzen el gran desig de Jesús: Que Déu sigui Déu. Que sigui el rei. Que sigui el sant. Que es faci la seva voluntat. Que l'absolut de la meua vida sigui Déu.

Les altres peticions són per a nosaltres, per demanar les tres coses essencials que necessitem a la vida: el pa, el perdó, i evitar la temptació.

Doneu-nos el pa de cada dia.

El pa és l'aliment bàsic en la nostra cultura mediterrània. Jesús va multiplicar el pa, com el manà en el desert. No podem viure sense pa. A l'Èxode, diu que no l'acumulem, que amb el pa d'un dia ja en tenim prou. I Jesús també va per aquí, per això ens fa demanar el pa de “cada dia”. També al Deuteronomi es diu: “No sols de pa viu l'home, sinó de tota paraula que surt de la boca de Déu”. Per tant, la Paraula també és pa que alimenta. I a Joan 6, que és una gran catequesi sobre l'Eucaristia, comença parlant del manà i després diu “jo sóc el pa de vida”. La Paraula és el pa que necessitem i, en darrer terme, és l'Eucaristia. Demanar el pa de cada dia és demanar

això, el pa físic i el de l'ànima sense el qual el pa físic no serviria de res.

Perdona els nostres deutes tal com nosaltres perdonem.

Hom està temptat de dir “ensenya'ns a perdonar tal com tu perdones”, però el text no diu això. Si no ho diu, no el podem tergiversar. ¿Què significa això? Aquí hi ha la llei del boomerang: allò que facis a un altre és com si t'ho fessis a tu. Si tu insultes, t'estàs ferint a tu mateix; si tries la violència, t'estàs ferint a tu. Si tu perdones estàs perdonat. No oblidem que som imatges de la Trinitat, som éssers trinitaris, som relació amb Déu, amb nosaltres mateixos i amb els altres. Si en alguna d'aquestes relacions som incisius o justiciers, ho serem en les tres. Si sóc molt exigent amb els altres, és perquè ho sóc amb mi, i perquè tinc un Déu que m'exigeix molt. Si jo tinc un Déu que m'estima incondicionalment, estimaré incondicionalment els altres i m'acceptaré

a mi tal com sóc. La disposició a perdonar l'altre és condició d'honestetat. ¿Com puc demanar el perdó a Déu si jo no tinc la predisposició a perdonar l'altre? Abans necessitaré la força de l'Esperit per perdonar, molta força, perquè costa perdonar, però si jo no tinc la predisposició, no puc demanar el perdó. Hi ha una paràbola a Mateu 18, 23-25, que narra com un deutor que devia molts diners a un administrador, va a veure'l perquè el crida per pagar el deute, el suplica i al final l'administrador es compadeix d'ell i li perdona el deute. Llavors aquest, tot content, quan surt, es troba a un altre que li devia cinc denaris i l'escaunya tot cridant “torna'm el que em deus...!”. ¿Què ha passat aquí? ¿Què ha passat al passadís del palau...? Que s'ha oblidat del molt que se li ha perdonat. Així som nosaltres. Som deutors. A Déu li devem la vida, la salut, la família, els estudis..., li devem el molt que ens perdona..., i ens n'oblidem. Ens oblidem fàcilment. La Bíblia diu: “Recorda, Israel, tot el que Déu ha fet per tu” (Dt 8,2). I com que m'he oblidat del que Déu m'acaba de perdonar, per això exigeixo tant als altres. Si jo fos conscient del molt que dec i que se m'ha perdonat per gràcia, seria més comprensiu amb els altres. Aquest és el rerefons que pot explicar una mica aquest verset del Parenostre.

No permetis que caiguem en la temptació.

¿Què vol dir? Parla de la temptació, no de les temptacions. La temptació és dubtar de Déu, dubtar de la seva existència, de la seva actuació. L'Èxode és una escola de vida cristiana permanent, un paradigma, un model de la vida. Quan Israel surt alliberat per Déu de l'esclavatge egipci, comença a caminar tot content cap al desert. S'imaginaven que sempre seria així, que Déu aniria fent miracles constantment, que el desert seria un paradís, perquè Déu estava amb ells. I, en el fons, ho pensem tots,

perquè si no, quan ve una malaltia o una desgràcia, ¿per què ens enfadem?, ¿per què pensem que no pot ser, que la vida ha de ser un paradís? L'Èxode és una escola d'espiritualitat permanent. Israel pensava que la travessa de l'Èxode cap a la terra promesa seria bufar i fer ampolles. ¿Què va passar quan va començar la set, la calor, la gana, el perill? ¿Què va passar a Massà i Meribà? Van dubtar de Déu. A Èxode 17, quan falta aigua exigeixen a Moisès que els en doni. Això fa Israel, exigir com un nen. I llavors ve la gran pregunta, quan hi ha fam i hi ha set: "¿Déu és amb nosaltres o no hi és?" Aquesta és la temptació, dubtar de Déu quan hi ha dificultats. Hi ha moltes persones que el seu ateisme els ve d'una desgràcia familiar no païda. La temptació és això. I si llegim el salm 94, diu: "No enduriu els vostres cors com el dia de Massà i Meribà en el desert, quan van posar-me a prova els vostres pares i em temptaren tot i haver vist les meves obres". Em temptaren els vostres pares perquè no hi havia aigua, ni hi havia menjar. Fixem-nos que Déu, com que Israel és un infant encara, cedeix a les exigències dels seus fills, els dóna aigua de la roca, els dóna les guatilles i el manà. Però Jesús, a les temptacions de Mateu 4, no cedeix. "Converteix les pedres en pans". I no. Jesús, que és el

Nou Israel, aguanta i viu de fe. I a la creu, que és la temptació suprema: "Si ets fill de Déu baixa de la creu i creurem". Tot l'ateisme modern està dient això. I l'ateu que tenim a dintre també. I és terrible. "Si ets fill de Déu, demostra'ns-ho, baixa de la creu". Aquesta és la temptació. I Jesús no va baixar de la creu. Demanem coses molt serioses en el Parenostre. No ens deixis caure en dubtar de Tu. Que la dificultat no ens faci perdre la fe.

Hem dibuixat una mica, amb traços gruixuts però sòlids, el nucli del missatge de Jesús. Resant-lo en profunditat i tenint en compte aquestes pinzellades, pot enriquir-se una mica la nostra pregària. Resant el Parenostre sintonitzem, fem nostres els sentiments de Jesús i, quan un té a dintre els sentiments de Jesús, les accions i les paraules li surten com les de Jesús.

Podem dir que el Parenostre és un condensat de tot l'Evangeli. H. Schürmann, biblista alemany, diu que el Parenostre és la clau per a comprendre la predicació de Jesús. I la predicació de Jesús revela el sentit del Parenostre².

2. HEINZ SCHÜRMAN, *Padrenuestro*, Secretariado Trinitario, Salamanca 1982, p. 9.